

HEIMHUG

Lagsavis for U.L. Dagry

Desember 2015 nr.3

*Fornøyd etter Optimistteaterets juleforestilling;
Mette Røbergeng og Erlend Alterskjær*

UL DAGGRY

– gir bygda et ansikt –

Heimhug utgis av:

U.L. Daggrø

Alternesveien 1

8616 Mo i Rana

I redaksjonen:

Marion Brun

e-post: marion.brun@sismo.no

tlf.: 977 39102

og

Britt Nancy Westgaard

e-post: britt.westgaard@nb.no

tlf.: 906 34943

Hjemmeside: www.uldaggrø.no

Planlagt neste utgivelse:

Mars/april 2016

Opplag:

60 (trykt utgave)

290 (distribuert med e-post)

God førjulstid godtfolk!

Så var vi plutselig der igjen.....i førjulsstria! For mange er dette en tid som er forbundet med stress og jag for å bli ferdig i tide, mens det for andre av oss mer dreier seg om ei tid hvor vi gleder oss til et hyggelig avbrekk i mørketida.

Ja – nettopp i den mørkaste tida settes det opp mykje lys; den minste stua ser ut som et slott i mørket, flaggstenger fremstår som symetriske juletrær og adventsstjerner i mange størrelser skinner i alle vinduene. Og lysene forkorter tiden mot solas ankomst - før den kjem snart – det er bare et blunk, så er ho der og vi må puss vinduan igjen ☺!

Jula er ofte samlingstid for venner og familie. Dette er også en av milepælene i årssyklusen vi må gjennom - og kan være ekstra tøff for de som i løpet av året har mistet noen av sine. Ingen av oss kan erstatte noen, men vi kommer langt med omtenkksomhet – en handling som kan vises på veldig mange måter. Kanskje du kjenner noen som trenger noe fra deg?

Årets siste Heimhug har tradisjonell stil – smånytt og reportasjer fra den flotte, aktive bygda vi bor i. Har du innspill til redaksjonen før neste utgave, er vi takknemlige for innspill.

Vi ønsker alle våre lesere ei fredelig jul og et flott nytt år!

*I redaksjonen:
Britt Nancy og Marion*

SMÅNYTT - KE' SÅ SKJER? - SMÅNYTT - KE' SÅ SKJER?

Grasrotandelen - Tusen takk til dere nærmere 100 personer som har valgt UL Daggry som grasrotmottaker. 2015 er i ferd med å bli et rekordår, med tanke på inkommet beløp. Før året er omme har laget mottatt ca. 60.000 kr. Det er 20.000 mer enn rekordåret i 2012.

Trimgjengen holder fremdeles på hver onsdag på Steinrøys. Det blir ikke veldig lang juleferie. Siste trening kjøres 16. desember og første trening på nyåret blir onsdag 6. januar. Nærmere info kommer på Alterenlista. Vår inspirerende og blide instruktør Maiken Aasebøstøl er med også til neste år. Vet du allerede nå at du ønsker å være med, kan du gjerne ta kontakt med Britt Nancy. Kontaktinfo på side 2.

Alteren Montessoriforening AB

Det nye styret ble konstituert 22. november, og består av Krister Salamonsen (leder), Øyvinn Salamonsen (kasserer), Helge Sandnes (sekretær), Stina Rognhaug, og Jan Gabor. Stig Meisfjord og Susanne Bjørkmo er varamedlemmer.

Styret skal drive frem prosessen i tett samspill med ei bredt sammensatt ressursgruppe. Ressursgruppa består av medlemmer fra det forrige styret, samt andre ressurspersoner som ønsker å bistå i arbeidet.

Styrets første oppgave er å sende inn en revidert og oppdatert versjon av den tidligere godkjente søknaden, og dette skal skje i god tid før frist i april 2016.

Den neste oppgaven er å etablere et bredt informasjonsgrunnlag som kan beskrive de ulike aspektene ved Montessoripedagogikken. Dette presenteres for berørte/interesserte på Alteren når styret har et tilstrekkelig underlag.

Årets julemesse - som mange har fått med seg ble den etter hvert så tradisjonsrike julemessa avlyst. Det skyldes at for få utstillere meldte seg på. Styret vil vurdere om tidspunktet er for tidlig, eller om det skyldes andre ting.

Alteren andeløp 2016 arrangeres lørdag 11.juni - lodder klare for salg

Storstilt salg vil vi først komme tilbake til når det nærmer seg vår, men for de som ønsker å kjøpe andelodd å gi i julegave - så kan de kontakte oppgitte kontaktpersoner. Pris blir som før kr 100 pr. lodd. Gevinstlista ser slik ut:

1. BERGHANSEN reisegavekort, 25.000 kr
2. Skjærvik's Scooter og MC AS, gavekort 3.000 kr
3. Felleskjøpet, bålpanne verdi 2.000 kr
4. Nordland Lås & Sikkerhet AS, Yale, digital boliglås, verdi 2.000 kr
5. Mestergull Meyer, gavekort 1.000 kr
6. Statskog, Nordland, gavekort, hytteweekend - verdi 1.000 kr
7. Meyergården v/ Svein Jæger Hansen, gavekort (mat) - verdi 500 kr

And nr. 13 - LuckyDuck, nettbrett fra iTet AS (APPLE iPad mini Retina WiFi 16GB), verdi 2.990 kr

For skytterlaget:

Arne Steinfjell arne.steinfjell@itet.no
Rune Jensen jensenrun@gmail.com

For ungdomslaget:

Alf Arne Eide alf.arne.eide@gmail.com
Britt Nancy Westgaard britt.westgaard@nb.no (tlf. 906 34 943)

Gang- og sykkelveg fv. 12 Lillealteren-Båsmoen del 1

FAU v/Morten Growen har fått følgende svar på sin henvendelse om hvordan ståa er i denne saken: «I fylkesrådets forslag til økonomiplan 2016-2019/årsbudsjett 2016 som skal behandles i fylkestinget 7.-10. desember, foreslås prosjektoppstart i 2017 og slutføres i løpet av 2018. Prosjektet har en total kostnadsramme på 37 mill. kr.»

Vi forventer at planen går gjennom og venter i spenning på bekreftelse.

Del 1 er for øvrig: Gamle Nesnavei - Altermark krysset.

Komitearbeid - vi trenger flere folk i våre komiteer. Har du lyst å være med og dele på arbeidet med å arrangere ulike aktiviteter? Vi har seks lag, og disse har ca. ett oppdrag pr. år. Det kan være å arrangere høstbasar, julemesse, soare, revykafé osv. Det er erfarne folk og komiteledere på hvert lag, så man trenger ikke være redd for å må «forstå og kunne alt». Godt miljø, lærerikt og artig - og man bidrar til fellesskapet i bygda. Jo flere vi er sammen...

Kontakt Britt Nancy, om du er interessert.
Se kontaktinfo på side 2.

Gamle avisutklipp

FEST

på «Steinrøy's», Alteren den 28.12. (4.juledag).
WILD CATS spiller — RESTAURANT

U.L. DAGGRY

I mange ti-år var det vanlig med «fjerdejuledagsfest» på Alteren. Det var offentlig fest, med annonsering i Rana Blad. Tidligere samme dag, hadde man juletreffest.

Det var vanlig med alle generasjoner på disse festene. Fra du var 15 år og konfirmert, var du gammel nok til å være med på fest!

Nå har vi nyttårsfest - kalt soare - gjerne den første eller andre helga etter nyttår. Se nærmere omtale og informasjon om påmelding på neste side.

Her er kopi av annonser fra desember i h.h.v. 1965, 1966 og 1968. Flere av de som bor i bygda enda, var garantert med på disse festene. Enten som arrangør og med i komiteen, eller som festdeltager.

FEST

på «Steinrøys», Alteren den 28.12 (4. juledag).
ERLAND's TRIO spiller. — Restaurant.

U.L. «DAGGRY»

Forshei trio

spiller opp til dans på «Steinrøys», Alteren, 4. juledag, 28.12.
kl. 21.00—01.00.

U.L «DAGGRY»

A black and white line drawing illustration. On the left, a jazz trio is performing: a pianist is seated at a piano, a saxophonist stands behind him, and a drummer is partially visible. On the right, a man in a dark suit and a woman in a light-colored dress are dancing together. The man has his arm around the woman's waist, and they are both looking towards the music.

SOARÉ

DEN FØRSTE OG BESTE FESTEN PÅ NYÅRET

Lørdag 9. januar kl. 2000 inviterer LAG 2 med solid antall hjelpere til tradisjonell nyttårsfest på Steinrøys.

For kr 375 får du mye for pengene:

- ☐ God middag
- ☐ Kaffe og dessert
- ☐ En øl eller et glass vin til maten - evt. mineralvann
- ☐ Levende dansemusikk

Det blir dans til variert dansemusikk med Kørvan.

Kun 120 billetter legges ut - og disse kan du begynne å bestille allerede nå!

1. Send e-post med påmelding til: julesoare@gmail.com
2. Oppgi antall og navn på samtlige (NB: 18-årsgrense).
3. Du får tilbake et referansenummer
4. Dette referansenummeret må benyttes ved innbetaling til kontonummer: **4516.19.92112**
5. Påmeldinga er gyldig når pengene er mottatt på konto.
6. Har du spørsmål?

Kontakt Britt Nancy Westgaard på

tlf. 90 63 49 43

eller e-post som over.

Gjenytelseskveld for UL Daggry-supportere

Takket være medlemmer, grasrotgivere, folk i komiteer, styre og stell samt andre bidragsytere - kan ungdomslaget notere seg for høy aktivitet som kommer alle i satsningsområdet til gode.

Uten disse = ingen grendahus og ingen aktiviteter

UL Daggry setter pris på alle bidrag, store og små - og ønsket å betale litt tilbake i form av et gjestebud og innleid underholdning fra nabokommunen Hemnes!

Leder i ungdomslaget Britt Nancy, ønsket velkommen til nærmere 50 gjester. Flere hadde gitt tilbakemelding om at de ønsket å komme, men var opptatt på annet hold. En rikholdig buffet med varm og kald mat, samt gode kaker til kaffen ble satt pris på.

Folk ble
å

bedt om
komme

til Steinrøys uten pengebok, for en gangs skyld - og med flotte gevinster i gratislotteriet ble det ytterlig god stemning. Praten gikk varmt rundt bordene, og folk syntes det var trivelig å være gjest i godt selskap.

Bonus ble musisering og underholdning fra «Igor og Naboen». De hadde muntre historier, sjølskrevne tekster og flott musikk fra gitar/bass/rytme og sang.

Vi får oppsummere budskapet for kvelden og si det med Vømmøl spellmannslag

Det e itjnå som kjem tå sæ -
Sjø e du lett som ein spø
Men sammen så veie vi fleire tonn
Med littegrann hjelp gjer det littegrann monn
Det e itjnå som kjem tå sæ sjøl!

Minner fra en høst som kom og gikk.....

Til artikkelen på neste side; Søndagsutflukt til Lille-Alteren

Forsen i Lillealteren
der smeden Johan Andersson holdt til rundt midten av 1800-tallet

Foto: Hans Løvstrand

En artikkel fra 'Våre Forfedre 5/2015' – Medlemsbladet fra Rana Slektshistorielag – gjengitt med tillatelse fra foreningen:

Søndagsutflukt til Lille-Alteren

for å se der smeden Johan Andersen - på folkemunne kalt «Johan i Forsen» -

bodde, i tidsrommet rundt 1830 til 1865

Referat: flere har bidratt

Bilder: Hans Løvstrand og May Britt Meisfjord

Søndag 20. september slo det til med oppholdsvær på tross av usikre værmeldinger. I Busteråga (Slettaelva) var vassføringa endelig lav nok. Dermed lå det an for Slektshistorielaget å kunne foreta turen ut for å beskue Johan Anderssons «rike», og se stedet der han hadde hatt sin arbeidsdag. Dette hadde det vært snakk om lenge.

15 personer møtte fram. Karsten Lillealter var vår «guide», og sammen med Jon Altermark hadde de mye å fortelle. Kort fortalt var Johan født i Sverige ca. 1795. Da han kom til Rana, begynte han som dreng i bygda. I 1830 ble han gift med Gjertrud Arntsdatter fra Almlie, født 1803. Omkring 1835 ble han strandsitter i Lille-Alteren, og i 1865 dro Johan og Gjertrud til USA. De var barnløse.

I gardshistoria av Frøholm (side 483) står blant annet:

Strandsitteren Johan i Forsen, Johan Anderssa, hadde sag etter bevilling 17.5.1843. Etter skjønnsforretning 2.8.1841 kunne han sage 4 tylfter tømmer om året. Johan dreiv «5 forskjellige maskiner», mellom anna smie og dreiebenk, med vasskraft. Han hadde sprengt ei over ein meter brei og djup renne i berget aust om mølnhusa og bygde stua si over renna, med vasshjul under. Han arbeidde rokkar, låser bjøller og seinare oljelamper; tok trevyrke i Slettaskogen.

Deltagere, i litt uryddig rekkefølge:

Mette, Brit, Bjørnar, Gunhild, Hans, May-Britt, Vigdis, Birger, Edel, Alf, Ann Elise, Jon, Karsten,

Foran:

Anni, Lillian, Synnøve

(Foto: Hans)

Karsten fortalte om den lille stua på elvekanten som Johan og Gjertrud bodde i. Johan hadde sprengt ut ei renne i fossen som førte vatnet helt til smibenken/steinen inne i huset; vasshjulet lå under huset. Han bygde ei demning av tømmer på oversida av fossen slik at skreda ikke skulle ødelegge innretningene hans, og samtidig demme opp elva når det var lite vatn der om somrene. Karsten hadde gravd fram litt av Johans etterlatenskaper, som vi fikk se. Hvor Johan fikk jernet fra vites ikke.

Jon Altermark hadde tatt med seg hjemmefra og viste oss ei lita tranlampe, et såkalt «gløtt» som Johan har laget. Den går under navnet «Johan-lampa», og er laget rundt 1835. Det skal i dag finnes bare ett eneste eksemplar til av lampa, og den er på Bustnes.

Lampa har en pik under slik at den kan festes f.eks i en sengestolpe. Her står lampa på en kork. Under ser man forma i steinen der lampa «ble født».

Karsten og Jon hadde mye å fortelle.....

Og interesserte tilhørere er alltid godt publikum!

Edel, Anni, Karsten, Jon, Bjørnar, Lillian.

Mette, Brit og Karsten

Brit (1928) og Karsten (1930) vokste opp som nabounger. De hevder selv å ha hatt mye moro mellom hesjene.....

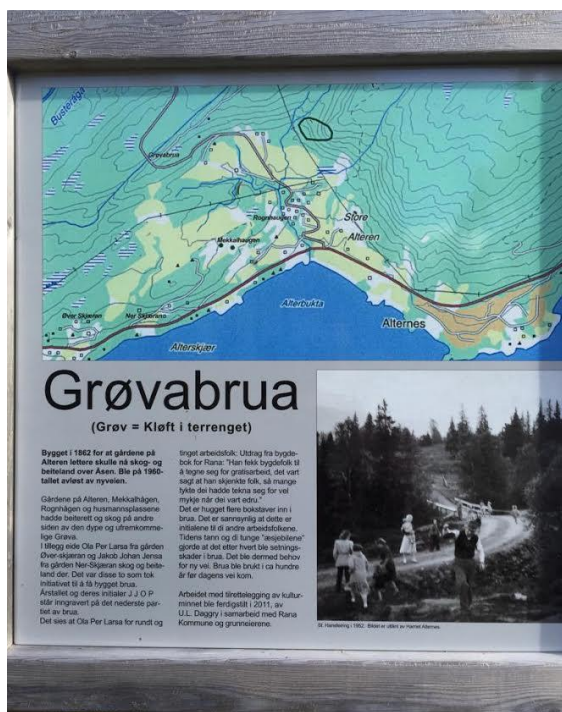
Den samme forsen i Slettaelva, ca 1920.
Bildet er utlånt av Karsten, og viser Jens Sundberg (1887) fra Bratland som fisker laks. Jens var gift med Karstens tante Hanna fra Lillealteren. Familien dro til Alaska i 1923.

Medbrakt kaffe og niste - pluss en pose Twist sponset av laget - ble fortært sammen med mye prat. Så ble vi enige om å ta en titt på Grøvabrua på Åsen. Også Karsten ble med oss dit.

Grøvabrua er ikke egentlig ei bru, men ei fylling. Den ble bygd i 1862 og fungerte som eneste adkomst over Grøva i 100 år. Der kunne til og med lastebilene fra Altermark-gruva kjøre over. Grøvabrua ble da avløst av ei ny fylling litt lenger vest.

Den 18.9.2011 var det høytidelig åpning av kulturminnet «Grøvabrua»

Grøvabrua

(Grøv = kløft i terrenget)

Bygget i 1862 for at gårdene på Alteren skulle nå skogs- og beitelandet over Åsen. Ble på 1960-tallet avløst av nyveien.

Gårdene på Alteren, Mekkalhåjen, Rognhaugen og husmannsplassene hadde beiterett på andre siden av den dype og ufremkommelige grøva.

I tillegg eide Ola Per Larsa fra gården Øver-Skjæran og Jakob Johan Jensa fra gården Ner-Skjæran, skog og beiteland der. Det var disse to som tok initiativet til å få bygget brua. Årstallet og deres initialer JJOP står inngravert på det nederste partiet av brua.

Det sies at Ola Per Larsa for rundt og tinget arbeidsfolk. Utdrag fra bygdebok for Rana: «Han fekk bygdefolk til å tekne seg for gratisarbeid; det vart sagt at han skjenket folk, så mange tykte dei hadde tekna seg for vel mykje når dei vart edru.»

Det er hugget flere bokstaver inn i brua. Det er sannsynlig at dette er initialene til de andre arbeidsfolkene. Tidens tann og de tunge «æsjebilene» gjorde at det etter hvert ble setningsskader i brua. Det ble dermed behov for ny vei. Brua ble brukt i 100 år, før dagens vei kom.

Arbeidet med tilrettelegging av kulturminnet ble ferdigstilt i 2011, av UL Daggy i samarbeid med Rana Kommune og grunneierne.

Den 29.oktober arrangerte 7.klasse Halloween-party på skola.

Rundt 40 utkleddede deltagere i alle fasonger og bekleddninger hadde en kjempeartig kveld.

Det var innlagt litt skumle aktiviteter, blant annet en tur i kjelleren gjennom en hinderløype med ekle ting og skremmere..... I kjelleren ventet også skumle spåkjerringer som hadde forskjellig å fortelle

Her er noen bilder fra den skumle kvelden:

Høsttreff for de yngste

Det er bestandig en glede å samle de yngste i bygdas storstue.

Og mange av dem er blitt rimelig husvarme nå. De vet at du får servering. Flink å stå i kø både til saft og pølser er de blitt. De vet også at det ene bordet er fullt av tegnesaker. Det er bare å slippe fantasien løs. Høydepunktet for gutta er å sende småbilene ned skrågangen, og aller helst løpe om kapp med dem. På scenekanten er det også til tider høy aktivitet. Noen synger, noen tryller og noen prøver å lage skuespill. Teaterlaget skal tydeligvis ikke bekymre seg for rekrutteringen.

Vi prøvde oss med fingermaling denne gang. Resultatet henger på Steinrøys. Noen synes det var fantastisk å få grise med farger, mens andre var litt mer skeptisk til den slags aktivitet. Fint ble det uansett.

Flere nye er kommet til og det gleder oss. De som har fått skolebarn, skal ikke la være å komme. Treffene på Steinrøys er for barn i alle aldre. Det er viktig at barna vet at de har jevngamle i bygda, slik at de ser kjente fjes i skolegården, når de kommer dit. Og det er også fint for foreldre å møtes og slå av en prat med trivelige naboer, mens barna er opptatt med sitt.

Vi takker Maja Salamonsen, med venner for deres bidrag til høsttreffet.

Må også skryte av alle foreldre og storesøsken som finner kjøkkenveien etter endt treff. Det gjør det så mye enklere å arrangere slike ting, når alle hjelper til☺

Høstbasaren 2015

Årets høstbasar ble stadig gjennomført av LAG 3, bestående av tre par SKjærvik, et søskenpar Johansen, frøken Vist, herr Growen og hjelpere.

Rundt 80 personer i alle aldre hadde tatt veien til Steinrøys. Som vanlig var det masse godt å få kjøpt i kafeen. Definisjon på dårlig planlegging må være å komme mettet på UL Daggryns høstbasar! Sveler med gomme og gode kaker var eksempler på hva du kunne finne på fatene.

Nevnes må bl.a. Mary Johansen, som har strikket nesten 30 par sokker til basaren. Det er stor stas med hjemmelaga ullsokker i rekke og rad på premiesnora. I tillegg var det mange flotte gevinster gitt av næringslivet og en del fra folk i bygda. Vi vil også trekke fram en stor bokpakke, gitt av Johanne Alteren. Mange eksemplarer av boka «Vi skal få det til: Høgskolen i Bodø på Helgeland gjennom 40 år», ble premie på samtlige av trekningene i åresalget.

Magnus G. Gregersen, formante bestemor Ingvild Gjølstad om at hun «måtte ha trua» og ikke gi opp når hun ikke vant med det samme. Det viste seg å være et godt råd. Gevinster havnet i fleng på dette bordet. Vi overhørte også at utflyttet sambygding Hildegunn Høvik, i følge egne dagbøker ikke vant på basaren i fjor. Men, heldigvis - allerede etter første trekning var kvelden, og årets basar - berget. Dermed kan dagbok for november-15 oppdateres i så måte!

Videre kunne vi konstatere at ungjenta Frida hadde litt av Bakka-genet, og dro hjem med flere gevinster. Artig var det også å konstatere at en nytilflyttet kar fra Korsnesveien, allerede på sin første basar nesten gjorde vei i vellinga på premiebordet.

Litt stas å se på scenen under trekkinga av årets loddbøker, at hele fem søsken - tre brødre Skjærvik samt søskenparet Johansen - sørget for at trekkingen gikk rett for seg.

Mette Røbergeng, innlånt for anledningen, ledet oss muntert og stødig gjennom åresalget. Som vanlig står den yngre garde klar til å hjelpe til med både innsamling av årer og utdeling av premier.

Kveldens underholdning sto 3-årige Ida Josefine V. Snefjellå for. På yndig og imponerende vis ble både rim, regler og søte barnesanger framført

med selvholdt mikrofon. Hørte vi at eplet ikke faller langt fra stammen?

For øvrig har komiteen bedt oss sende en takk til alle som har kjøpt lodd og gitt gevinster. I tillegg vil man takke følgende bedrifter: Skjærvik Scooter og MC, Coop Helgeland (adm.), AEO, Würth, Felleskjøpet, Bil1, Brillehuset, Cafe Byporten, NorEngros, Lilleborg, Folk og Røvere, Bakeribyget, Helgeland Sparebank, Jakhelln Bil, Coop Byggmix, Garn og tekstil, Bohus, Statskog, Kiwi og Best.

Vi kan også orientere om at overskuddet fra årets basar ble på drøyt tjueen tusen! Veldig bra jobba til alle involverte!

Flere
fra

bilder

vinnerbordene på
høstbasaren:

Åpent møte med skolesjefen - Alteren skole 30.november

Morten Growen ønsket velkommen og ledet møtet. Han orienterte om at skolesjefen egentlig var invitert til å ha møte med FAU. Dette ble imidlertid på kort varsel utvidet til et åpent møte. Skolesjef og sambygding Jørn Håkon Halmøy, stilte allikevel sporty opp.

Ca 60 personer hadde tatt veien til møtet, inkl. tre av skolens ansatte.

I bakgrunnen ble det vist klipp fra Rana Blad i 2007, da politikerne sto om kapp og lovet utbygging av skolen i anledning fakkeltog i bygda. Denne gangen var vi samlet for å høre skolesjefens dilemma ved å være pålagt å ta ned kostnadene de neste fire årene med drøyt 30 mill. kr, og hvorfor akkurat Alteren skole foreslås nedlagt.

Halmøy påpekte at Alteren skole leverer gode resultater, elevene skårer høyt både på det faglige og på trivsel. Han skrøt av staben ved skolen. Det økonomiske problemet er at det er dyrere å få en Alteren-unge «gjennom systemet» enn ved mange andre skoler, og han var pålagt å få mest mulig skole for pengene. Skolesjefen redegjorde for tall og muligheter - og ikke minst begrensinger han må forholde seg til. Videre ble tallgrunnlag i Agenda Kaupan-rapporten og økonomiforslaget ved rådmannen kort presentert og hvor Alteren skole foreslås nedlagt fra skoleåret 2017/2018. Det må ikke være tvil om at det denne gangen er mye mer kritisk for skolens mulige videre drift i regi av kommunen. Halmøy påpekte at det er politikerne som skal ta avgjørelsen, og at kommunens flertall er valgt av innbyggerne. Folk bør mobilisere i kommunalt foreldreutvalg og direkte mot politikerne.

De fram møtte var aktive med både spørsmål og kommentarer, og viste naturlig frustrasjon over å være i reell fare for å skulle miste noe som faktisk er et trygt, faglig og godt tilbud for bygdas skolebarn. Det ble stilt spørsmål ved fulle skoleklasser på Båsmo barneskole, færre lærerkrefter og hvordan dette skulle tilsi et bedre læringsmiljø for våre elever. Videre om virkelig alle elementer er gjennomtenkt, som at andre etater kan få økte utgifter som konsekvens. Alle de kjente og logiske begrunnelsene med viktigheten av hva en skole betyr for et lokalsamfunn som vårt, var ikke det store temaet denne dagen. Det er noe man må konfrontere de politiske miljøene med og ikke en skolesjef. Det er skremmende også å tenke på, at en evt. nedleggelse vil være endelig. En kommunal gjenåpning av en nedlagt skole, blir sett på som helt usannsynlig. Dette bekreftet Halmøy.

9.februar skal innstilling være klar i kommunen. Så blir det høring med noen måneders frist. En nedleggelse krever at kretsgrenser endres og at Alteren innlemmes i Båsmo skolekrets. Dette må altså avgjøres politisk.

Julegrantenning 2015

2. klasseforeldrene ved skolen hadde sørget for et tradisjonelt og trivelig arrangement denne første søndagen i advent. Det var ikke mye som minnet om en «hvit jul» da folk ankom skolen, men da klokka ble fem, lysene ble tent og mange folk deltok i gangen rundt juletreet, da ble det jammen litt

julestemning!

Nissefar var nok litt tunghørt, for man måtte synge «På låven sitter nissen» opptil flere ganger før han kom seilende - uten reinsdyr - ned til alle som ventet på ham. Trur han må ha spist mye julevitaminer, for han hadde en imponerende skjegg- og hårmanke!

Den flotte gapahuken som har blitt bygd på dugnad ble samlingspunkt, og der flokket alle seg rundt nissen som gladelig delte ut pakker med godsaker til alle.

Komiteen hadde klar deilig gløgg og pepperkaker til alle sammen.

I løpet av en liten time var adventsstun da over.

Takk for innsatsen til de som sto bak.

Nissegrøt på Steinrøys

Taket var faktisk på tur å løftes av ungdomshuset, når 80 grøtsultne Alterenværingar inntok Steinrøys. Det var barnas kveld og det skulle merkes. Ungdomshuset var på Forhånd pyntet til jul, og glade var vi for det. Det ga skikkelig stemning i inngangspartiet.

Populær gjest

Det var nissegrøt, nissegløgg, nissetegninger og nisserock. Og etter at "På låven sitter nisse" var sunget av håpefulle små, så kom han selveste nissefar. Han hadde strevd seg gjennom sludd og regn og må ha kommet ned Åsen, siden han fant bakdøra på Steinrøysa. Trur faktisk han har en Kjærest her i bygda. Han hadde i alle fall ikke tenkt å dra herfra med det første. Til stor glede for noen og enhver.

Etter dette storslåtte besøket, senket roen seg over Steinrøys. I alle fall et lite kvarter, før noen fant skrågangen og sprang ut noe av sukkeret, mens andre fant ut at det faktisk var plass til å ha snøballkrig på utsida. En vellykket kveld for store og små, kort fortalt.

Nisserock

Den gamle julenissen 2015

av Jan Robert Antonsen

Den gamle julenissen satt i gyngestolen og dro seg lett i skjegget, mens stearinlyset brant sakte ned i stua. Det var spesielt en ting han funderte over. Var det slik at et mørkt skjegg automatisk ga mørke tanker? Han trodde egentlig ikke det, men han visste i alle fall om en mullah som hadde både mørke tanker og mørkt skjegg. Nissen visste at også at lyse hoder kunne ha mørke tanker.

Selv gikk hans tanker ved juletider mest mot et barn i en krybbe og gleden ved å dele ut gaver til barn med forventningsfulle øyne. Skjegget til nissen var forresten ikke så mørkt selv om det hadde blitt litt mørkere med årene. Han tenkte av og til på om ikke mullahen kunne ha godt av et vikariat som julenisse. Han hadde absolutt de naturlige fysiske forutsetningene til stede.

Ute blåste stormen Erna, om ikke lenge ville det være stormen Jonas som overtok. Selv om de blåste fra forskjellige retninger var det ikke alltid like lett å skjelne mellom disse to. Da var det uansett godt å sitte inne i varmen fra vedovnen. Nissen prøvde å følge med i tiden, men en trend var han glad ikke var kommet for fullt i nisseverdenen: Realityserier med utstemming. Da kunne det tenkes at nissene skulle måtte konkurrere i alle mulige øvelser: Nedstigning i skorstein, kjøring med reinsdyr og slede, pakkeutlevering m.m. Det ville bli så strevsomt og han kunne risikere at en ungnisse med Bachelor i nissekunnskap fra Australia ville stikke av med hele hovedpremien. Strevsomt ville det også bli hvis jobben skulle ut på anbud.

Billignisser fra Øst-Europa eller Kina kunne konkurrere han ut. De klarte seg jo uten grøt mye lenger enn han. Dessuten ville de sikkert tilby andre transportmidler som var billigere i drift. Kameler og dromedarer kunne gå mye lengre uten vann. Reisetilbudet for nissen ville da bli kamel i stedet for reinsdyr eller lignende.

Nissen hang heller ikke med på nye ord og uttrykk. Når han tok i bruk de nye ordene overfor alvene sine var de allerede gått av mote for ti år siden. Han følte seg ikke cool selv om Nordpolen i perioder var kald nok på tross av den globale oppvarmingen. Nissen hadde ikke så lett å irritere seg over ting. Noen likte å si at alt var bedre før, han var ikke alltid enig i det, men noe måtte han innrømme var bedre før. Veiene ble saltet mindre tidligere. Det som bekymret han mest der var at veisaltet tiltrakk seg gode kjørerein som fort ble overkjørt slik som det skjedde med stakkars Rudolf. Hans skjebnesvangre møte med et øst-europeisk vogntog gjorde at nissen måtte tørke en tåre nå og da. Han ble også så sint at han måtte trampe i golvet et par ganger når noen nevnte ordene vegsalt og vogntog.

En annen sak han var bekymret for var alle vegbomavgiftene som løp på når nissen passerte Polarsirkelen 70 ganger på en dag. Selv om mye av tida ble tilbrakt i lufta måtte han av og ned på landjorda og samle drivstoff og utføre andre nødvendigheter. Nissen hadde tenkt om han ikke burde søke om fritak for vegbomavgifter siden barn over hele verden var avhengige av hans arbeid med å frakte julegavene.

Når det gjaldt landingsplasser for reinsdyra var enda ikke alt klart. Blånissene og rødnessene så aldri ut til å bli enige om det skulle være en stor felles landingsplass for reinsdyr eller flere små plasser for å lande på. Han ble så trist når han tenkte på det at han måtte ta en slurk med

julebrygg. Egentlig visste han at blånissene og rødnessene likte hverandre. Rødnessene savnet når noen snakket med riktig uttalt o-ending i ordene sine. Blånissene syntes rødnessene var gode på bunnen, det var bare så langt ned dit siden planene deres var så høytflyvende. Rødnessene burde heller konsentrere seg om å unngå de dype dalsøkkene i landet sitt i stedet for å prøve å flakse så høyt etter blånissenes mening.

Det gledet ellers nissen at den nye lederen for rødnessene flyttet julegrantenninga fra tredje torsdag etter fjerde nattåpent tilbake til 1. søndag i advent.

Uansett var han glad han bodde så langt mot nord. Lengre sør hadde de problemer med kjente skadedyr som: Monstermarihøner, kamikazeflått (Flått som hopper fra store høyder) og brune terrorsnegler. I tillegg var endel nye arter på tur nordover: elegante, men skadelige franske treborreskrumark, spanske sykklonfamiliesnylteveps, brutale italienske spaghettimonstermark, flygende Messerschmittmaur og feite korrupte FIFAsommerfugler. Da var det like greit at somrene var kalde i nord.

Nissen lurte også på om han ville spare tid ved å få laget en tunnel fra Nordpolen til Europa. Dette ville føre til mye arbeid for alvene. Det var bra siden de kunne arbeide i 126 år før de fikk gå av med pensjon. Et problem med byggingen var at iskanten ved Nordpolen flyttet seg alt etter hvem som styrte landet mot nord. Det ville derfor bli problemer med å finne anslagspunktet der tunnelen skulle starte. En positiv ting var at konsulentfirmaet som skulle brukes til prosjektet First Christmas House ville få nok av is til drinkene sine. Dette uten at det kostet noe ekstra for nissen. Det var ellers også andre land mot Nord som var interessert i Nordpolen. Noen av disse med ledere som framstod vel macho selv for en furet og værbitte nisse.

Nå var det tid for mer jordnære ting. Før han la seg ville han se til reinsdyra og legge mat til dompapene som han frydet seg over å se om morgenen. Hans tanker gikk også til reinsdyra ute i stallen. Han tok alltid en runde om kvelden og godsnakket med dem. Justin som hadde overtatt etter Rudolf hadde skikket seg bedre etterhvert og lagt bort de verste ungdomsnykkene. Ofte mens han gikk og matet reinsdyrene tenkte han på en gammel blødme: den om at reinsdyrene var så demokratiske siden de likte både høy og lav. Det var veldig enkel humor, men så var han i bunn og grunn litt enkel selv da. Han lurte på om reinsdyra hadde like enkel humor som han.

Nissen gikk ut og så nordlyset som blafret i alle farger over nattehimmelen. Han tenkte hvor heldig han var som fikk jobbe med noe som han likte så godt. Det var ikke alle forunt. Han strakte på kroppen og kjente at det var godt å være til, selv om kroppen var støl etter mange tunge pakker gjennom mange år. Heldigvis var det mer digitale gaver nå enn tidligere.

I morgen var en ny dag med nye muligheter for alver, reinsdyr, rødnesser og blånisser. I kveld ville han legge inn en ekstra bønn for rødnessene og blånissene og deres felles framtid. Innerst inne trodde han det ville ordne seg mellom dem til slutt, for tross alt tenkte de ikke bare mørke tanker om hverandre. Han ville la det lilla adventslyset brenne litt ekstra for dem og for alle andre som strevde når jula nærmet seg.

Hjemme hos - en tidlig desemberkveld.

Det var en mørk og stormfull natt ... dvs en sein ettermiddag - først i desember. Første vinterstormen hadde nettopp meldt sin ankomst da Heimhugs reportasjeteam tok laust for årets siste «hjemme hos».

Hvor gikk veien? Hvem skulle nå stå skjelvende av skrekk i ytterdøra og ikke tørre å si «Nei, det passer ikke ..»??

Vi dro til nest siste huset på gamle Nesnaveien, til Mari og Karl (Kalle) Breimo. Vi var nysgjerrige på korsen det ha seg at 2 hattfjelldalsværinger havnet i Rana for mange år tilbake?

Ankomsten ble preget av en smule dramatik, idet vi fikk føten inn i yttergangen, gikk strømmen!!!

Vi trodde et øyeblikk at de var litt for sent ute med å slukke lysene, slik at vi skulle tro at der ikke var folk heime, men Kalle fikk beskjed på sms fra Helgelandskraft om at feilsøking pågikk.

Om strømmen var borte, var det godt og varmt i stua. På ovnen sto kvernkaillen og arbeidet hardt - rundt og rundt. Vi tok det obligatoriske bildet av vedkassen- en tradisjonell type.

Men bladfyka fra nabolaget stusset over en ting. Hun hadde i alle år kjørt forbi og sette digre tømmerstokker liggende ved veien. Ho ha bestandig tenkt «oi her må det være mykje ved!». Man ka ligger i vedkassen??? gamle panelingsbord???!!!! Ja - ja, varma gjør de.

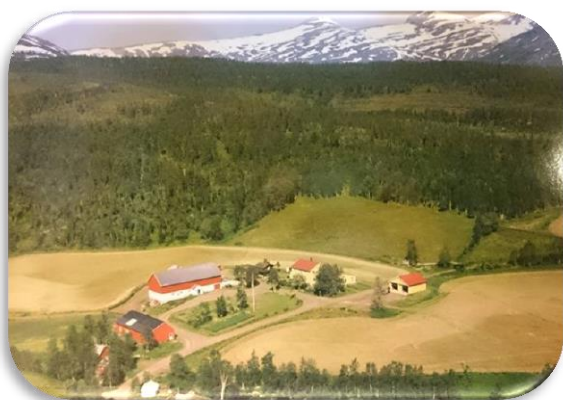
I kartleggingsfasen lurte vi på korsen Kalle havna i Rana?

Kort fortalt: I 1947 til jula kom Kalles familie til Mo første gangen. Kalle var da 8 år. Høsten - 48 flyttet han sammen med sin far tilbake til Hattfjelldalen. Faren kom fra Breimoen på Halsøya - derfra kommer Breimo-navnet. Mora var fra Hattfjelldalen. Etter endt skolegang Kalle og militærtjeneste, jobbet han på Vassdragsvesenet. Der vart han oppsagt på en torsdag, og mandag fikk han beskjed om at han kunne begynne på jobb hos Gulbrandsen og Brodtkorp på Mo. Kalle har jobbet rundt omkring på Mo med forskjellige prosjekter, bl.a.arbeidet med oppsetting av det nye sykehuset, fiskesentralen og andre store bygg. Var så en tur heime i Hattfjelldalen, og jobba i skogen. Så ble han arbeidsledig og fikk komme på kurs. Da gikk han tømmerlinja på Grenland yrkesskole. Så bar det tilbake til Mo igjen, og fikk telefon fra Gulbrandsen og Brodtkorp: «Kom deg i kjeledressen - er e det arbeid». Der

rbeidet han til han sa opp 19. mars 1965. 22. mars begynte han å jobbe i Altermark talkgruber. I gruva hadde han mange typer oppgaver i løpet av de nesten 38 årene han jobbet der.

Mens vi snakket med far i huset, var fruen var opptatt med oppsetting av englespillet og tenning av ymse stearinlys. Tilslutt kom hodelykten på. Hun var sannelig ikke rådløs om strømmen var borte.

I 1964 var det duket for giftemål, og da hadde Kalle bygd nytt hus i Almlihagen. Han forteller at alle ungene i nabolaget var veldig interessert i det som foregikk på tomta. Det kunne være 12-13 stk som sprang rundt på muren og bjelkelaget. Han var mange gang redd for dem, men det gikk stort sett bra – han husker kun den gangen Torbjørn Ottesen falt ned og brøt av foten.....

Til husfru fikk han Mari - ei handlekraftig og praktisk dame oppvokst på gård i Tvildalen i Hattfjelldal. Mari kom til Rana i september 1964. I november 1965 kom den første

jenta, Wenche. Tre år senere kom Sissel. Når Sissel ble skolejente, begynte Mari å jobbe hos Foyns Blomster. Der var hun i 27 år.

Mari er som sagt en praktisk dame, men også et handarbeidsmenneske. Utallige produkter av ymse slag har kommet fra henne – vi fikk se siste kolleksjon. En bunke med flotte kommagokker, muligens årets julegaver??

Wenche bor på Gruben og Sissel har kjøpt et småbruk i Plurdalen (Nyberg). Vi vet at jentene har arvet mors og fars gener med å lage brukskunst. At Mari har grønne fingre og lang erfaring med blomster, ser vi på en struttende juleamaryllis som var klar til å springe ut. Novemberkaktusen er også perfekt i rute med blomstringen.

Familien har etter hvert vokst med 5 barnebarn, og siste skuddet på stammen er et ett oldebarn som heter Johan.

Både Kalle og Mari har bestandig vært glad i natur og friluftsliv. De har hatt hytte i Tvildalen siden 1981 og har vært veldig mye der. Av den grunn har vi konkludert at de har Gamle Nesnaveiens største postkasse med god plass til flere ukers post. I høst har allerede vært og fisket på isen på Røsvatnet – fangst ble det og! De har også vært flink til å reise rundt om i verden. De har vært på mange bussturer rundt om i Norge og andre land. I de siste 4 årene har de tilbrakt en måned i året på Norges største gamle hjem – Puerto Rico. Og etter jul går turen dit igjen.

Adventa hadde satt sitt preg på huset og Mari er offisielt nissegal. Ventenissene var allerede kommet opp 3. desember da vi kom på besøk. Da hadde de ifølge Mari sutrer og gneildret lenge i kjelleren.

Vi fikk som vanlig god traktering når vi kom på besøk. Kaffen hang i en tynn tråd ettersom strømmen var borte, så vi startet med julekaker og Munkholm. Dette var en ny og

annerledes smaks-kombinasjon – som fungerte utmerket! Plutselig kom strømmen tilbake, og da kom kaffen på kok. Vi smakte oss gjennom: Skriverfruens, berlinerkranser, sjakkruiter, serinakaker og kransekakepinner i tillegg lefse. Vi fikk også med oss at vannkringler laget av 7 kg mjøl lå på lager i kjelleren. Kalle poengterte at baksten ikke var fullført: Julekaka mangla – men han har kjøpt inn både rusiner og sukat. Mari sa at også krinalefsa og krumkaker skal i hus før jula ringes inn.

Julaften bruker de å tilbringe hos en av jentene – i år står feiring hos Wenche for tur. 1. Juledag samles hele familien hos Mari og Kalle, og da fylles stua med hele 14 stk til bords. Da er det pinnekjøtt, ribbe og ymse sorter desserter på menyen.

Når bladfyken i fra Litjneset blynt å snakk om tidligere festelige samvær med spesielt far i huset, måtte vi bare pakke ned penna og sensurere resten av praten. Vi sier takk for oss – og for majestetisk servering og sporty innstilling til det overraskende ‘stormende’ besøket!

Vi tok laust nedigjønna bakken, huka tak i bilen før vi havna i fjæra....hu hei før en liten bris...©

*Ha ei førrykende førjulstid –
fra førjulsfykan –
Mette Oddny og Marion*

*PS: Vi glemte å ta bildet av dukskuffa...
men den nystiva lilla duken på bordet er bevis på at
her e det full kontroll med dukan...*

HELGELAND SPAREBANK 2015

 FrendeForsikring

Vi ønsker alle ei trygg og fredfylt jul!

Hilsen oss i

